

Staten-Generaal (IIA)

Rapport bij het Jaarverslag 2025

2026

Algemene
Rekenkamer

Vooraf

De Algemene Rekenkamer doet ieder jaar onderzoek naar de verantwoording die ministers in hun jaarverslagen afleggen over hun beleid, hun bedrijfsvoering en hun bestedingen. Dit noemen we het verantwoordingsonderzoek. Onze centrale vragen in het jaarlijkse verantwoordingsonderzoek zijn:

- Heeft het beleid de gewenste resultaten opgeleverd?
- Zijn de zaken goed geregeld op de ministeries?
- Is het geld ontvangen, besteed en verantwoord volgens de regels?

Op basis van deze vragen beschrijven wij per begrotingshoofdstuk of de verantwoordelijke ministers hun zaken op orde hebben. Zoals onze wettelijke taak voorschrijft, geven wij daarbij ook oordelen over de financiële informatie en de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Pas nadat de Staten-Generaal de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer bij de rijksrekening en de rijkssaldi-balans hebben ontvangen, kunnen zij per begrotingshoofdstuk decharge verlenen aan de verantwoordelijke minister.

Dit rapport heeft betrekking op het *Jaarverslag 2025* van de Staten-Generaal. De andere rapporten van het verantwoordingsonderzoek 2025 vindt u op www.rekenkamer.nl/verantwoordingsonderzoek-2025. Hier vindt u ook ons rapport *Staat van de rijksverantwoording 2025*. Hierin nemen wij de verklaring van goedkeuring van de rijksrekening op. Ook vindt u hierin een overkoepelende beschouwing over het verantwoordingsonderzoek 2025.

Inhoud

1. Onze conclusies | 4

2. Actuele ontwikkelingen en risico's | 5

2.1 Actuele ontwikkelingen | 5

3. Inzicht in geld | 6

3.1 Inkomsten en uitgaven | 6

4. Resultaten van geld en beleid | 8

4.1 Totstandkoming beleidsinformatie | 8

5. Bedrijfsvoering | 9

5.1 Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering | 9

5.2 Oordeel over de bedrijfsvoering | 10

5.3 Totstandkoming bedrijfsvoeringsinformatie | 10

6. Geld gecontroleerd | 11

6.1 Oordelen over de financiële informatie | 12

7. Reactie minister | 13

7.1 Reactie minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties | 13

Bijlagen | 15

Bijlage 1 Overzicht fouten en onzekerheden Staten-Generaal (IIA) 2025 | 15

Bijlage 2 Over het verantwoordingsonderzoek | 17

Bijlage 3 Literatuur | 18

Bijlage 4 Begrippenlijst | 19

1. Onze conclusies

Bij de Staten-Generaal waren in 2025 de uitgaven € 278,5 miljoen, de ontvangsten € 17,2 miljoen en de verplichtingen € 282,4 miljoen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Staten-Generaal als geheel (art. 4.4 Comptabiliteitswet 2016). De Eerste Kamer en Tweede Kamer zijn zelf belast met het begrotingsbeheer, het financieel beheer, de materiële bedrijfsvoering en de daartoe gevoerde administraties voor hun deel van de begroting. Over de inhoud van dat beheer bestaan afspraken tussen deze organisaties en de minister die recht doen aan hun staatsrechtelijke positie (art. 4.5 Comptabiliteitswet 2016).

Na de val van het kabinet-Schoof werden op 29 oktober 2025 Tweede Kamerverkiezingen georganiseerd. Op 12 november 2025 werd een nieuwe Tweede Kamer beëdigd.

Huisvesting Staten-Generaal

De renovatie van het Binnenhof duurt tot de zomer van 2031. De Eerste Kamer is sindsdien tijdelijk gehuisvest aan de Kazernestraat 52 / het Lange Voorhout 34-36. De Tweede Kamer is tijdelijk gehuisvest aan de Bezuidenhoutseweg 67. Beoogd is dat de Eerste en Tweede Kamer

in 2031 kunnen terugkeren naar het Binnenhof. In ons rapport bij het *Jaarverslag 2025* van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (XII) gaan wij verder in op de renovatie van het Binnenhof.

Samenvattend oordeel over de financiële informatie in het Jaarverslag 2025 van de Staten-Generaal

Alle oordelen zijn positief

Alle totaalbedragen in de financiële verantwoording kloppen en het geld is volgens de regels besteed. Ook voor de artikelen zijn onze oordelen positief.

Verder in het rapport

- Hoofdstuk 2 Actuele ontwikkelingen en risico's
- Hoofdstuk 3 Inzicht in geld
- Hoofdstuk 4 Resultaten van geld en beleid
- Hoofdstuk 5 Bedrijfsvoering
- Hoofdstuk 6 Geld gecontroleerd
- Hoofdstuk 7 Reactie minister

2.

Actuele ontwikkelingen en risico's

2.1 Actuele ontwikkelingen

Begrotingshoofdstuk IIA gaat over de Staten-Generaal. Dit zijn de Eerste Kamer en de Tweede Kamer, beide een Hoog College van Staat. De leden hiervan vertegenwoordigen de Nederlandse bevolking. Het kabinet stuurt onder meer voorstellen van (begrotings-)wetten aan de Staten-Generaal. De Tweede en Eerste Kamer kunnen deze wetsvoorstellen goedkeuren of verwerpen. De Tweede Kamer heeft daarbij het recht om wetsvoorstellen te wijzigen (het recht van amendement).

Op 29 oktober 2025 vond de verkiezing van de Tweede Kamer plaats. Deze verkiezing was vervroegd, door de val van het kabinet-Schoof. De nieuw samengestelde Tweede Kamer heeft op 18 november 2025 uit haar midden een nieuwe voorzitter gekozen, Thom van Campen. Op 7 oktober 2025 heeft de Eerste Kamer ook een nieuwe voorzitter gekozen, Mei Li Vos.

3. Inzicht in geld

3.1 Inkomsten en uitgaven

De Staten-Generaal hebben in 2025 € 278,5 miljoen uitgegeven. Dit is 0,1% van de totale rijksuitgaven over 2025. Daarnaast zijn verplichtingen aangegaan voor € 282,4 miljoen. De ontvangsten bedroegen € 17,2 miljoen. De aantallen fte's zijn gebaseerd op gegevens van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De Algemene Rekenkamer heeft deze gegevens beoordeeld op aannemelijkheid.

Tabel 1 Staten-Generaal in miljoenen € en aantallen fte's

	2023	2024	2025
IIA Staten-Generaal			
Verplichtingen	242	293	282
Uitgaven	238	271	278
Ontvangsten	10	9	17
Fte's	777	835	864

De uitgaven van het begrotingshoofdstuk IIA waren in 2025 € 7 miljoen hoger dan 2024. Tabel 2 laat zien op welke artikelen de uitgaven gedaan worden en hoe ze zijn veranderd ten opzichte van vorig jaar. Door afrondingsverschillen komt de som van de individuele getallen niet altijd precies overeen met het totaal.

Tabel 2 Staten-Generaal verschillen in gerealiseerde uitgaven tussen 2024 en 2025 in miljoenen €

Begrotingsartikel	2024	2025	Vershil
IIA Staten-Generaal			
1. Wetgeving en controle Eerste Kamer	26	29	3
2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer	44	44	0
3. Wetgeving en controle Tweede Kamer	200	203	3
4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	1	2	1
5. Nog onverdeeld	0	0	0
Totaal	271	278	8

4.

Resultaten van geld en beleid

4.1 Totstandkoming beleidsinformatie

In deze paragraaf geven wij de uitkomsten van ons onderzoek naar de totstandkoming van de beleidsinformatie.

Wij hebben onderzocht of de beleidsinformatie in het *Jaarverslag 2025* van de Staten-Generaal betrouwbaar tot stand is gekomen. Uit dit onderzoek zijn geen bevindingen naar voren gekomen waaruit blijkt dat de totstandkoming niet betrouwbaar is.

Wij hebben ook onderzocht of de beleidsinformatie in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie. Wij stellen vast dat de beleidsinformatie niet in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie.

5. Bedrijfsvoering

5.1 Ontwikkelingen in de bedrijfsvoering

5.1.1 Huisvesting Staten-Generaal

In november 2025 is bekend geworden dat de renovatie van het Binnenhof tot de zomer van 2031 zal duren. In 2021 is deze renovatie gestart.

De Eerste Kamer heeft de verantwoordelijkheid voor de organisatie van de gezamenlijke vergaderingen van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal. Deze vergaderingen vinden normaliter plaats in de Ridderzaal en gedurende de renovatie van het Binnenhof elders in het centrum van Den Haag. Zo spreekt het staatshoofd sinds Prinsjesdag 2022 de troonrede uit in de Koninklijke Schouwburg. Ook kunnen gezamenlijke vergaderingen plaatsvinden in de Grote Kerk.

Beoogd is dat de Eerste en Tweede Kamer in 2031 kunnen terugkeren naar het Binnenhof. Met het oog daarop nemen medewerkers van beide Kamers deel aan overleggen met het Rijksvastgoedbedrijf over de renovatie, indeling en inrichting van hun gebouwdelen aan het Binnenhof.

In ons rapport bij het *Jaarverslag 2025* van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (XII) gaan wij verder in op de renovatie van het Binnenhof.

5.2 Oordeel over de bedrijfsvoering

In deze paragraaf geven wij ons oordeel over de bedrijfsvoering van de Staten-Generaal.

De onderdelen van de bedrijfsvoering van de Staten-Generaal die wij hebben onderzocht voldeden in 2025 aan de gestelde eisen.

5.3 Totstandkoming bedrijfsvoeringsinformatie

In deze paragraaf geven wij de uitkomsten van ons onderzoek naar de totstandkoming van de bedrijfsvoeringsinformatie.

Wij hebben onderzocht of de bedrijfsvoeringsinformatie in het *Jaarverslag 2025* van de Staten-Generaal betrouwbaar tot stand is gekomen. Uit dit onderzoek zijn geen bevindingen naar voren gekomen waaruit blijkt dat de totstandkoming niet betrouwbaar is.

Wij hebben ook onderzocht of de bedrijfsvoeringsinformatie in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie. Wij stellen vast dat de bedrijfsvoeringsinformatie niet in strijd is met de financiële verantwoordingsinformatie.

6.

Geld gecontroleerd

De financiële informatie in een jaarverslag controleren wij op 2 punten:

- Kloppen de cijfers en is het jaarverslag goed opgebouwd (betrouwbaar en ordelijk)?
- Is het geld volgens de regels besteed (rechtmatig)?

Als cijfers niet kloppen of geld niet volgens de regels is besteed, spreken we van een *fout*. Als de minister niet voldoende kan aantonen of is besteed volgens de regels of dat de cijfers kloppen, noemen we dat een *onzekerheid*. Het is niet realistisch te verwachten dat alles goed gaat. Daarom zijn in de rijksbegrotingsvoorschriften grenzen aangegeven voor de omvang van de fouten en onzekerheden die toelaatbaar zijn. Die grenzen noemen we tolerantiegrenzen. Is het totaal van de fouten en de onzekerheden groter dan die grens, dan spreken we van een overschrijding en geven wij een negatief oordeel over de financiële informatie.

Wij controleren 3 belangrijke financiële totaalbedragen in het jaarverslag:

- het totaal van de *verplichtingen* (het totaal van de toezeggingen om in de toekomst geld uit te geven);
- het totaal van de *uitgaven en ontvangsten*;
- de *afgerekende voorschotten* (het totaal van de bedragen die in een eerder jaar als voorschot zijn betaald en in dit jaarverslag zijn verantwoord of terugbetaald).

Daarnaast controleren wij de relevante posten op de *saldibalans* (het totaal van onder meer de vorderingen, de openstaande schulden en de openstaande verplichtingen).

Naast deze totaalbedragen controleren we ook de bedragen van afzonderlijke begrotingsartikelen. Het parlement bepaalt namelijk per begrotingsartikel hoeveel

verplichtingen een minister mag aangaan en hoeveel geld een minister mag uitgeven. Ook kan de Tweede Kamer op dit niveau wijzigingen voorstellen. Wij controleren bij de begrotingsartikelen alleen of de verplichtingen en de uitgaven en ontvangsten volgens de regels zijn besteed.

6.1 Oordelen over de financiële informatie

Samenvattend oordeel over de financiële informatie in het Jaarverslag 2025 van de Staten-Generaal

Alle oordelen zijn positief

Alle totaalbedragen in de financiële verantwoording kloppen en het geld is volgens de regels besteed. Ook voor de artikelen zijn onze oordelen positief.

Sinds 2021 vallen alle fouten en onzekerheden bij de Staten-Generaal binnen de tolerantiegrenzen. Ook in 2025 zijn onze oordelen over de financiële informatie positief: over het geheel genomen kloppen de cijfers en is het geld volgens de regels besteed en ontvangen, en zijn verplichtingen op de juiste manier aangegaan.

Onderstaande figuur geeft de uitkomsten van onze controle weer.

Figuur 1 Financiële oordelen bij het Jaarverslag 2025 van de Staten-Generaal

Verantwoorde bedragen over 2025		Oordelen		Fouten en onzekerheden bij negatief oordeel
Bedragen in miljoenen €				In miljoenen €
Verplichtingen		Cijfers kloppen:		
Totaal	€ 282,4	Volgens de regels:		
Alle 5 artikelen		Volgens de regels:		
Uitgaven en Ontvangsten		Cijfers kloppen:		
Totaal	€ 295,7	Volgens de regels:		
Alle 5 artikelen		Volgens de regels:		
Afgerekende voorschotten		Cijfers kloppen:		
Totaal	€ 75,8	Volgens de regels:		
Saldibalans		Cijfers kloppen:		
Totaal	€ 126,6	Volgens de regels:		

Meer cijfermatige details over onze financiële oordelen zijn opgenomen in bijlage 1.

7.

Reactie minister

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 28 april 2026 gereageerd op ons conceptrapport. Hieronder geven we zijn reactie weer. De reactie van de minister geeft ons geen aanleiding tot een nawoord.

7.1 Reactie minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

De minister schrijft: “Met belangstelling heb ik kennisgenomen van uw rapport van het Verantwoordingsonderzoek 2025 naar de Staten-Generaal, hoofdstuk IIA van de rijksbegroting. Naar aanleiding van uw rapport ben ik in overleg getreden met de organisaties. Zij kunnen zich vinden in uw conclusies. Hierbij ontvangt u mijn reactie op de resultaten van uw Verantwoordingsonderzoek 2025, mede namens de Eerste Kamer en de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Eerste Kamer

De Eerste Kamer heeft kennisgenomen van uw bevindingen en is verheugd over de positieve uitkomst van het rapport en dat het rapport geen bevindingen bevat ten aanzien van de Eerste Kamer.

Tweede Kamer

De Tweede Kamer heeft kennisgenomen van uw bevindingen. Zij stelt vast dat de investeringen van de afgelopen jaren in het verbeteren van de financiële processen en het aantoonbaar maken van de werking van de interne beheersmaatregelen zijn vruchten afwerpt en dat dit wordt bevestigd door het onderzoek van de Algemene Rekenkamer.

De Tweede Kamer is verheugd met het positieve oordeel van de Algemene Rekenkamer dat het begrotings-, financieel en materieelbeheer op orde is.”

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht fouten en onzekerheden Staten-Generaal (IIA) 2025

De hierna volgende figuur geeft cijfermatige details over onze financiële oordelen.

- Aan de linkerkant staan de verantwoorde bedragen.
- Voor elk verantwoord bedrag is een tolerantiegrens aangegeven voor de omvang van fouten en onzekerheden die we toelaatbaar vinden. Dit zijn de bedragen bij de verticale, gestippelde lijn.
- Met een kleine bol is de omvang van de fouten en onzekerheden geplot. Wanneer de fouten en onzekerheden onder de tolerantiegrens blijven is de bol zwart gekleurd. Wanneer de fouten en onzekerheden de tolerantiegrens overschrijden, is de bol rood gekleurd en is ons oordeel negatief.

Figuur 2 Detailinformatie financiële oordelen bij het Jaarverslag 2025 van de Staten-Generaal

Fouten en onzekerheden bij Staten-Generaal

⋮ Tolerantiegrens*

● Fouten en onzekerheden **onder** de tolerantiegrens ● Fouten en onzekerheden **boven** de tolerantiegrens

Verantwoorde bedragen over 2025		Rechtmatigheid (RM) Betrouwbaarheid en ordelijkheid (BO)
Bedragen in miljoenen €		Bedragen in miljoenen €
Verplichtingen		
Totaal	€ 282,4	
Uitgaven en ontvangsten		
Totaal	€ 295,7	
Afgerekende voorschotten		
Totaal	€ 75,8	
Saldibalans		
Totaal	€ 126,6	

* Voor het beoordelen van fouten en onzekerheden hanteren we een tolerantiegrens gebaseerd op de omvang van het verantwoorde bedrag

Bijlage 2 Over het verantwoordingsonderzoek

In ons jaarlijkse verantwoordingsonderzoek beoordelen wij de jaarverslagen die de ministers op Verantwoordingsdag aanbieden aan de Staten-Generaal. Wij onderzoeken ook per begrotingsjaar de bedrijfsvoering en beleidsresultaten van de ministeries. De resultaten van ons onderzoek leggen wij vast in een rapport per jaarverslag (artikel 7.14 CW 2016, 1e lid).

Wij voeren ons onderzoek uit op basis van de internationale principes en standaarden voor rekenkamers (International Standards of Supreme Audit Institutions, ISSAI's). Deze zijn onderdeel van het INTOSAI Framework of Professional Pronouncements (IFPP; zie <https://www.issai.org>). Bij het toepassen van de ISSAI's houden wij rekening met de comptabele regelgeving en de inrichting van het Nederlandse controlebestel waarin de Auditdienst Rijk (ADR) als intern controleur het jaarverslag certificeert. Voor haar oordeel maakt de Algemene Rekenkamer zoveel mogelijk gebruik van de resultaten van de werkzaamheden van de ADR volgens de Comptabiliteitswet 2016.

Een uitgebreide methodologische verantwoording staat op <https://www.rekenkamer.nl/onderwerpen/v/verantwoordingsonderzoek/over-dit-onderzoek>. U vindt hier meer informatie over onze onderzoeken naar de beleidsresultaten, de bedrijfsvoering en de financiële informatie.

Financiële informatie – Slotwet

Soms bevat de slotwet hogere bedragen dan het parlement eerder via begrotingswijzigingen heeft goedgekeurd. Het parlement kan de slotwet, en daarmee de daarin opgenomen overschrijdingen, goedkeuren, maar is daartoe niet verplicht. Wanneer er sprake is van dergelijke overschrijdingen, gelden onze oordelen onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring van de slotwet. Keurt het parlement de slotwet niet goed, dan moeten wij onze oordelen over de financiële verantwoordingsinformatie mogelijk herzien.

Bijlage 3 Literatuur

VRO (2025). 14e voortgangsrapportage Binnenhof.

Bijlage 4 Begrippenlijst

Een toelichting op veel voorkomende begrippen die we in onze rapporten gebruiken staat op: <https://www.rekenkamer.nl/onderwerpen/v/verantwoordingsonderzoek/begrippenlijst>

Algemene Rekenkamer

Postbus 20015

2500 EA Den Haag

070 342 44 00

voorlichting@rekenkamer.nl

www.rekenkamer.nl

De tekst in dit document is
vastgesteld op 11 mei 2026.

Dit document is op 20 mei 2026
aangeboden aan de
Tweede Kamer.

Den Haag, mei 2026